

Най-голямото

НАСЛЕДСТВО

Между Велесъ и Гевгели, току при отвора на вардарския проломъ Демиръ капия, къмъ Гевгелийско поле, е малкото селце К. Сгущено между зеленината на много дървета, то почти не се забелязва отъ далечъ, а отъ близу прилича на голъма градина съ нѣколко кѣщички за градинаритѣ.

Една привечеръ ние влѣзохме въ селото и бѣхме посрещнати отъ нѣколко деца, които ни изгледаха страховито и като ги заговорихме, мигомъ се разбѣгаха по кѣшитѣ. Едничкитѣ две дюкянчета на селото: една крѣчма и една бакалничка бѣха затворени. По улицитѣ не се мѣркаше жива душа. Нѣмаше дори и ония лениви кучета, които се виждатъ на всѣки селски площадъ, изтѣгнати подъ сѣнката на нѣкоя прашна липа, съ затворени очи и изплезени червени езици. Сякашъ селото бѣше безлюдно. И ако не бѣхме видѣли децата и това, че тѣ се скриха изъ кѣшитѣ, бихме помислили, че наистина въ селото нѣма никого.

Но бѣхме твърде изморени, за да можемъ да продължимъ пѣтя си. Настанихме се на площада, вързахме конетѣ на единъ близъкъ плетъ и седнахме на голата земя подъ сѣнката на едно дръвче.

Мълчахме. Нѣмаше и какво да приказваме. Отъ толкова време пѣтувахме заедно, че се изприказвахме. Разбирахме се само съ погледи. Пъкъ и умората ни бѣше голъма...

Нѣкъде скръцна порта. Обърнахме се. Презъ нея се подаде края на една женска забрадка и почти веднага изчезна. Колкото и да бѣхъ уморенъ, опѣтихъ се къмъ портата. Отдалече още викнахъ:

— Ей, невѣсто! Излѣзъ да те попитаме нѣщо!

Не повторихъ молбата си. Сега портата се отвори, но толкова бързо, че отъ предпазливостъ отскочихъ назадъ. И вече не се подаде забрадката, а една жена, която ме загледа въ почуда, после се прекръсти и плесна рѣце:

— Боже, та вие сте били българи!

— Ами ти за какви ни помисли?

— За сърби, за какви? — отвърна жената. — Дотърчаха децата и рекоха, че въ село дошли сръбски войници.

Азъ се разсмѣхъ:

— И тазъ добра! Отъ кѣде ще се взематъ сръбски войници? Тѣ избѣгаха или се предадоха още преди десетъ дни. Мигръ вие не знаете?

Жената недовѣрчиво ме погледна:

— Избѣгали, казвашъ?